

*Pentru frumusețea sportului și a celor care o protejează,
pentru sportivi, pentru vocile care pledează pentru protecție,
și pentru cei care nu pot vorbi pentru ei înșiși*

REZUMAT EXECUTIV*

* Aceasta este traducerea în limba română a rezumatului executiv al volumului *Protecting the Beauty of The Game: Towards a Safeguarding Culture*, redactat inițial în limba engleză de către Stefano Bastianon și Michele Colucci. Prezenta traducere a fost efectuată de către Dan Mihai, Tudor Voinicu și Cezar Bivol.

CĂTRE O CULTURĂ A PROTECȚIEI: PERSPECTIVE COMPARATIVE ȘI CALEA DE URMAT

de Stefano Bastianon¹ și Michele Colucci²

1. Introducere: Protecția în sport, un imperativ cultural

În ultimii ani, protecția în sport a devenit mult mai mult decât o chestiune de conformitate procedurală sau de gestionare a riscurilor. În toate jurisdicțiile și federațiile internaționale, a devenit din ce în ce mai clar că aplicarea eficientă a măsurilor de protecție necesită o transformare culturală profundă.

În loc să fie tratată ca o cerință externă care trebuie îndeplinită, protecția trebuie să fie adoptată ca un angajament moral, instituțional și cultural, care să definească esența etică și legitimitatea sportului.

În prezent, se recunoaște tot mai mult că protecția în sport este un proces multidimensional, care cuprinde obligații juridice, dezvoltare normativă și practici centrate pe cei afectați și adaptate la impactul traumatic, de la formarea de entități de protecție până la practica investigațiilor și a responsabilității.

În pofida creșterii gradului de conștientizare la nivel mondial și a proliferării inițiativelor naționale și internaționale, până în prezent nu a existat nicio analiză comparativă detaliată a protecției sportului în țările și organisme de conducere din domeniul sportului.

Volumul actual reprezintă primul efort, deși parțial, de a delimita o imagine detaliată a situației actuale a politicilor și practicilor de protecție în sport. Acesta reunește contribuții care analizează zece sisteme naționale, alături de analize ale unora dintre cele mai influente federații sportive internaționale. Deși constatările prezentate aici nu sunt exhaustive, acestea oferă o bază esențială pentru cercetarea viitoare, inovarea practică și elaborarea de politici în acest domeniu. Această carte marchează un moment de dezvoltare a protecției în sport, preconizându-se că atât această publicație, cât și practicile de protecție vor continua să se adapteze și să se dezvolte dincolo de aceste iterații inițiale.

Prezentul capitol se bazează pe diversele contribuții colectate în acest volum cu scopul de a oferi o analiză comparativă a sistemelor de protecție, evidențiind convergența, divergențele, bunele practici, precum și lacunele și deficiențele la nivel național și transnațional. Și alte federații internaționale au fost invitate să

¹ Stefano Bastianon este profesor titular de drept al Uniunii Europene la Universitatea din Bergamo (Italia), arbitru în cadrul Curții de Arbitraj Sportiv de la Lausanne și membru al „*Collegio di Garanzia dello Sport del CONI*” (Curtea Supremă Sportivă a Comitetului Olimpic Italian). Este avocat și cofondator al firmei de avocatură Bastianon-Garavaglia din Busto Arsizio (Italia). Este membru al Comitetului director al *Rivista di Diritto Sportivo* și al Comitetului științific al *Rivista di Diritto ed Economia dello Sport*, în cadrul căruia este, de asemenea, codirector științific. Punctele de vedere prezentate în acest articol sunt doar cele ale autorului și nu reflectă poziția niciunei instituții afiliate.

² Michele Colucci este cofondator și președinte onorific al Asociației Italiene a Avocaților din Domeniul Sportului (AIAS) și redactor al *Enciclopediei Internaționale a Legii Sportului*. Punctele de vedere exprimate în acest articol sunt doar cele ale autorului și nu reflectă poziția niciunei instituții sau asociații afiliate.

participe la acest efort colectiv; deși răspunsurile nu au fost primite la timp pentru a fi incluse, sperăm că edițiile viitoare vor oferi ocazia de a extinde și mai mult acest dialog și de a stimula o implicare mai profundă și un schimb de experiență între membrii comunității sportive globale.

2. Valori și principii de bază pentru practici și politici de protecție eficiente

La nivelul sportului internațional, practicile și politicile de protecție eficiente se bazează pe un set de valori și principii comune care le asigură atât credibilitatea, cât și sustenabilitatea pe termen lung.

În centrul acestor sisteme se află **integritatea, independența, imparțialitatea, responsabilitatea, transparența, accesibilitatea și incluziunea, confidențialitatea, prevenirea, proporționalitatea și învățarea continuă** – ce reprezintă valorile fundamentale care asigură că mecanismele de protecție sunt solide din punct de vedere etic, cât și fiabile din punct de vedere procedural.

Integritatea necesită armonizare între angajamentele declarate și implementarea lor practică, după cum o demonstrează activitatea **CIO** de integrare a protecției sportului în Codul Mișcării Olimpice.

Independența și imparțialitatea protejează procesele de protecție împotriva conflictelor de interese sau a influenței nejustificate, o provocare cu care se confruntă toate asociațiile sportive.

Responsabilitatea garantează că obligațiile sunt clar stabilite și aplicabile, în timp ce **transparența** stimulează încrederea prin faptul că normele, procedurile și rezultatele sunt vizibile și ușor de înțeles, astfel cum se subliniază în Politica de Protecție a **FIBA**.

La fel de importante sunt și principiile care plasează experiența și bunăstarea persoanelor expuse riscului în centrul formării măsurilor de protecție. O **abordare centrată pe cei afectați** și adaptată la impactul traumatic asigură faptul că politicile și practicile reduc la minimum prejudiciile, respectă demnitatea și evită reexpunerea la traume, inspirându-se din experiența Centrului pentru Sport Sigur al SUA și din reformele implementate în țări precum **Australia**.

Accesibilitatea și integrarea solicită ca mecanismele de protecție să fie disponibile în toate limbile, culturile pentru toate nivelurile de abilități și indiferent de inegalitățile digitale, o provocare pe care federațiile internaționale, cum ar fi **FIVB** și **UEFA**, au început să o abordeze prin diferite resurse și prin activități de informare la nivel mondial.

Confidențialitatea, în relație cu datoria de a acționa, consolidează încrederea în procesele de raportare, în timp ce implicarea reală a sportivilor, a celor afectați și a altor părți interesate – din ce în ce mai vizibilă în cadrele naționale de protecție din Europa și în federațiile internaționale precum **FIBA** – asigură faptul potrivit căruia cadrele de protecție reflectă realitățile trăite, mai degrabă decât normele abstracte.

În cele din urmă, sistemele eficiente de protecție trebuie să includă, de asemenea, prevenirea, proporționalitatea și învățarea continuă. **Prevenirea eficientă** se bazează pe educație, creșterea conștientizării și gestionarea structurată a riscurilor. Inițiative precum *Politica UEFA pentru Protecția Copiilor* și *Cursul de Formare al FIBA pentru SPOC* ilustrează modul în care măsurile de protecție pot fi integrate în mod sistematic în operațiunile zilnice, trecând dincolo de măsurile reactive la o integrare proactivă în cultura organizațională.

Proporționalitatea garantează că răspunsurile sunt echitabile, bazate pe drepturi solide din punct de vedere juridic, în timp ce o cultură a **învățării continue**, a reflecției și a alinierii la standardele internaționale în continuă evoluție permite ca regimurile de protecție – de la *instrumentele de consolidare*

a capacităților CIO la platforma digitală UEFA-safeguarding.eu – să se adapteze la noile riscuri și la cele mai bune practici emergente.

Luate împreună, aceste valori și principii fundamentale oferă baza pentru politicile individuale de protecție, ancorând în același timp o transformare culturală mai amplă în cadrul sportului. În centrul acestei transformări se află crearea unei **culturi de protecție**, care să stabilească încrederea, legitimitatea și eficacitatea la toate nivelurile sistemului sportiv. În acest mod, protecția este poziționată nu doar ca o chestiune de respectare a reglementărilor, ci ca un **angajament colectiv și durabil asumat** de comunitatea sportivă globală.

3. Guvernanță și cadre juridice: Abordări comparative

Ancorarea protecției în cadrele instituționale și juridice variază considerabil de la o jurisdicție la alta și este în curs de dezvoltare.

În **Statele Unite**, *Centrul american pentru Sport Sigur* (USCSS) este primul sistem centralizat conceput să intervină, să investigheze și să prevină abuzurile la nivelul sporturilor olimpice și paralimpice. Înființat prin Legea privind Autorizarea Sportului Sigur din 2017 și extins prin Legea pentru Împuternicirea Sportivilor Amatori Olimpici și Paralimpici din 2020, Centrul deține autoritatea statutară de a se pronunța în cauzele de protecție independent de organismele de conducere din domeniul sportului. Acesta supraveghează conformitatea la nivel național, necesitând audituri anuale ale tuturor celor 52 de organizații sportive naționale și stabilește standarde de siguranță uniforme pentru toate disciplinele. Deși creșterea sa rapidă a generat provocări organizaționale, accentul tot mai mare pus de Centru pe colaborarea cu părțile interesate și cu comunitățile celor afectați reflectă o evoluție către reforme mai bine informate cu privire la traumă și axate pe atleți.

În **Canada**, protecția a fost integrată într-un cadru legal obligatoriu, reglementat de *Codul de Conduită Universal pentru Prevenirea și Abordarea Maltratării în Sport* (UCCMS), pus în aplicare pentru prima dată sub supravegherea *Biroului Comisarului pentru Integritatea Sportului* (OSIC) și, în prezent, de către *Centrul Canadian pentru Etică în Sport* (CCES). CCES asigură independența procedurală față de *Centrul de Soluționare a Litigiilor Sportive din Canada* (SDRCC), care soluționează cauzele prin intermediul tribunalului său de protecție, creând astfel o structură instituțională solidă.

Abordarea **Germaniei** în ceea ce privește protejarea sportului se caracterizează prin responsabilitatea comună a sportului organizat și a statului. Se evidențiază un sistem normativ dinamic și în continuă evoluție, care urmărește atât consolidarea autoreglementării sportului organizat, cât și consolidarea autorității de stat și a supravegherii independente. Adoptarea Codului Sportului Sigur de către organizațiile sportive, alături de planurile guvernului federal de a înființa a *Centrului pentru Sport Sigur și Non-violent* demonstrează aceste schimbări ale măsurilor de protecție a sportului. În mod unic, sportul organizat în Germania a elaborat, de asemenea, un „*Cod de Reevaluare*” ca răspuns la dezvăluirile privind abuzurile sistematice, se evidențiază ca un model care combină recunoașterea simbolică a nedreptăților cu reforme structurale substanțiale.

Codul depășește mecanismele standard de conformitate, recunoscând public eșecurile instituționale din trecut și asumându-și un angajament etic de a le face față. Aceasta impune nu numai o examinare retrospectivă a cazurilor de abuz, ci și instituirea unor comisii independente cu autoritate de a investiga, analiza și formula recomandări cu privire la practicile de protecție atât din trecut, cât și din prezent. Aceste comisii funcționează în mod autonom, includ reprezentarea celor afectați și urmăresc să restabilească credibilitatea instituțională, punând accent pe vocile celor afectați. Prin integrarea principiilor reparatorii în supravegherea operațională, sportul organizat din Germania a ridicat nivelul de protecție de la o problemă de conformitate reactivă la o prioritate proactivă și bazată pe drepturi în

materie de guvernare. Această abordare servește drept model de referință pentru alte țări și organizații sportive care doresc să integreze protecția în sport în cadrul unor infrastructuri democratice și în materie de drepturi ale omului mai ample.

Italia și Portugalia au instituționalizat protecția prin mandate legale naționale. Legislația italiană recentă privind reforma sportului impune ca fiecare federație și club să adopte protocoale de protecție și să desemneze ofițeri, cu sprijinul unui observator național. În mod similar, cadrul legislativ al Portugaliei impune integrarea rolurilor de protecție în cadrul federațiilor sportive și creează mecanisme de coordonare interinstituțională.

În **Australia**, protecția este integrată în Integritatea Sportului Australian, un sistem cuprinzător de integritate sprijinit de Cadrul Național de Integritate. Complexitatea structurală a sportului australian a fost analizată prin intermediul modelului *Biermann*, care identifică fragmentarea și propune modele de consolidare și armonizare.

Țări precum **Belgia, Franța și Spania** au făcut progrese importante în ceea ce privește instituirea unei legislații de protecție la nivel național.

În cazul **Spaniei**, acest lucru se bazează atât pe obligațiile internaționale, cât și pe Constituție. Cu toate acestea, punerea în aplicare a acestor cadre la nivelul structurilor regionale și federale continuă să ofere oportunități pentru o mai bună coordonare și armonizare. Consolidarea colaborării interinstituționale ar putea spori și mai mult eficiența și armonizarea eforturilor de protejare în cadrul acestor jurisdicții.

La nivel internațional, asociațiile sportive, *in primis*, **CIO și UEFA**, au integrat protecția în statutele lor fundamentale.

CIO a instituționalizat protejarea prin intermediul unei strategii globale care combină instrumente de reglementare, educație și mecanisme specifice evenimentelor. Una dintre inițiativele sale emblematice este responsabilul cu protecția datelor în domeniul protecției sportului (Certificatul CIO pentru Responsabilul cu Protecția în Sport), care stabilește un standard internațional recunoscut pentru profesioniștii din domeniul protecției și care a fost pus în aplicare în colaborare cu universități și experți globali. CIO a publicat, de asemenea, o serie de resurse, inclusiv modele de politici de protecție și liste de verificare a punerii în aplicare, adaptate comitetelor olimpice naționale, federațiilor internaționale și comitetelor organizatoare. În timpul Jocurilor Olimpice și al Jocurilor Olimpice pentru Tineret, CIO detașează agenți de protecție la fața locului, sprijiniți de un cadru de raportare și de sisteme de semnalare confidențială pentru a permite protecția sportivilor în timp real. Prin intermediul *Unității pentru un Sport Sigur*, CIO colectează date, monitorizează progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare și sprijină schimbul de cunoștințe între părțile interesate. Este important de remarcat faptul că aceasta promovează, de asemenea, egalitatea de gen, capacitatea tinerilor și reprezentarea sportivilor în cadrul eforturilor sale de protejare și urmărește să integreze protecția în cadrul mai larg al drepturilor omului și al guvernării în sportul global.

FIBA a dezvoltat un sistem de protecție formalizat în 2022, combinând obligații legale, politici interne și instrumente operaționale. Un punct esențial al FIBA constă în combinarea reglementărilor obligatorii prin intermediul Statutului și Regulamentelor Interne și a instrumentelor de punere în aplicare, cum ar fi Politica de Protecție FIBA și Consiliul de Protecție al FIBA, care asigură revizuirea periodică. Modelul FIBA, bazat pe principiul „*Whole Sport, Whole Organisation*”, extinde protecția nu numai la sportivii minori, ci și la toți participanții și părțile implicate în baschet, recunoscând că inegalitățile de putere pot crea riscuri în diferite contexte.

În ceea ce privește **UEFA**, rețeaua sa de responsabili cu protecția copilului, sprijinită de organismul central, reprezintă un model inovator de punere în aplicare descentralizată și, în același timp, armonizată.

Crearea unui ofițer de protecție specializat în fiecare federație națională este menită să faciliteze integrarea protecției la nivelul fotbalului european. Acești ofițeri beneficiază de instruire specializată, de standarde și seturi de instrumente comune și sunt integrați într-o comunitate de practică care încurajează schimburile de experiență și consolidarea capacităților. UEFA a pus în aplicare, de asemenea, un mecanism central de monitorizare și evaluare care permite evaluarea continuă a practicilor de protecție, inclusiv cu ocazia unor evenimente majore, cum ar fi Campionatele Europene ale UEFA și turneele pentru tineret. Federația a publicat ghiduri detaliate, inclusiv *Setul de instrumente de protecție a copiilor al UEFA*, care prezintă proceduri clare, coduri de conduită și strategii de prevenire adaptate la particularitățile fotbalului. În plus, UEFA a investit în mod semnificativ în educație prin platforme multilingve de învățare online și ateliere cu prezență fizică, asigurându-se că protecția ajunge la persoane de la nivel local, precum și la profesioniștii de elită. Această abordare pe mai multe niveluri ilustrează modul în care o federație internațională își poate asuma un rol de lider în operaționalizarea protecției, atât cu armonizare, cât și cu flexibilitate în contextele naționale și culturale.

După cum se detaliază în acest capitol, crearea de sisteme de protecție a rezultat adesea din reacția la criză și scandal. Este în continuare esențial pentru dezvoltarea în continuare a acestor cadre juridice să fie incluși cei afectați de abuzuri în sport, precum și să se adopte principiile de „*a nu face rău*”, drepturile omului și practica adaptată la impactul traumatic. Aceste cadre nu ar trebui considerate rigide, ci instrumente de adaptare și evoluție.

4. Elaborarea politicilor și conținutul material

Politicile de protecție diferă în mod semnificativ în ceea ce privește nivelul lor de claritate, de forță executorie și de sensibilitate față de experiențele trăite de cei afectați. O analiză comparativă a sistemelor naționale și a federațiilor internaționale dezvăluie atât cadre eficiente, cât și zone care necesită o îmbunătățire a reglementării.

Canada și Statele Unite oferă exemple deosebit de sofisticate de elaborare a politicilor.

Codul Universal de Conduită al Canadei pentru Prevenirea și Combaterea Maltratării în Sport (UCCMS) este unul dintre cele mai detaliate din punct de vedere juridic la nivel mondial. Acesta definește în mod riguros o gamă largă de comportamente de maltratare – fizice, psihologice, sexuale și negative – și impune o serie de garanții procedurale, cum ar fi raportarea obligatorie, urmărirea cazurilor, termenele și căile de atac. UCCMS nu este un standard voluntar, ci un cod juridic obligatoriu legal și contractual pentru toate organizațiile sportive finanțate la nivel federal, care trebuie să-l adopte și să-l pună în aplicare, consolidând astfel forța sa normativă.

Cadrul normativ este bine dezvoltat și există oportunități valoroase de a-l consolida în continuare printr-o integrare mai completă a practicilor bazate pe informații traumatiche și prin amplificarea vocilor atleților afectați, în special în cadrul federațiilor sportive naționale.

Statele Unite au instituit *Codul pentru Sport Sigur* în 2017, o politică detaliată care definește jurisdicția și autoritatea *Centrului American pentru Sport Sigur* (USCSS), precum și definiții explicite și nuanțate ale conduitei interzise și ale proceselor de soluționare a cererilor. Actualizat la doi ani, codul reflectă din ce în ce mai mult contribuțiile sportivilor, ale organismelor de conducere din domeniul sportului, ale celor afectați și ale altor părți interesate. În completarea acestuia, *Politici de Prevenire pentru Protecția Sportivilor Minori* (MAAPP) reglementează contactul individual dintre adulți și minori, comunicarea electronică, călătoriile și cazarea, precum și alte considerente importante pentru tineri. USSCS pune în aplicare, de asemenea, o strategie de prevenire bazată pe date, fundamentată teoretic pe cele mai bune practici și pe abordări bazate pe cunoașterea traumelor, combinând educația cu reforme sistematice mai

ample, cum ar fi trimiterea către resurse și asistență pentru navigare în procese, și deservește sportivii, antrenorii, părinții, profesioniștii din domeniul sănătății, specialiștii în domeniul dizabilităților și alte părți interesate.

La nivel național, **Italia** și **Portugalia** demonstrează modul în care cadrele legislative naționale pot impune adoptarea de politici interne de protecție în toate federațiile recunoscute. În **Italia**, reformele recente adoptate atât de guvern, cât și de Comitetul Olimpic Italian impun ca fiecare federație și asociație sportivă să aibă un ofițer de protecție, un cod de conduită și o procedură de tratare a plângerilor.

Sistemul **Portugaliei** impune, de asemenea, ca federațiile să se alinieze la principiile de garantare codificate la nivel național, cu un observator specific care să asigure conformitatea. **Belgia** oferă un model comparabil, în care punerea în aplicare a unei politici de integritate face parte din condițiile de recunoaștere și subvenționare pentru federațiile sportive. Aceste obligații legale au condus la o standardizare a practicilor de protecție la nivelul sportului.

Există în continuare oportunități importante de dezvoltare. La nivel internațional, continental și național, o serie de organizații sportive se bazează în continuare pe coduri etice generale sau pe regulamente disciplinare. Deși aceste cadre oferă o bază, adesea ele nu surprind pe deplin particularitățile problemelor de protecție și nici nu reflectă valoarea practicilor axate pe cei afectați și adaptate la impactul traumatic și nu includ întotdeauna mecanisme solide de monitorizare. Consolidarea acestor instrumente prin clarificarea a ceea ce constituie abateri raportabile și prin oferirea de ghiduri accesibile și ușor de utilizat personalului și sportivilor ar spori în mare măsură eficiența acestora. Astfel, instrumentele de politică pot evolua de la angajamente etice generale la mecanisme practice care nu sunt doar simbolice, ci și cu adevărat protective.

La nivelul federațiilor internaționale, politica de protecție a **UEFA** oferă o clasificare detaliată a riscurilor de protecție, atribuie roluri și responsabilități clare și oferă modele de proceduri pentru gestionarea incidentelor. În loc să funcționeze ca document rigid, politica este integrată într-un ecosistem mai larg de instrumente de punere în aplicare, în special setul de instrumente *UEFA pentru protejarea copiilor*, care oferă asociațiilor și cluburilor coduri de conduită, liste de verificare și orientări privind gestionarea dezvăluirilor. În combinație cu sistemele de educație și monitorizare ale UEFA, acest cadru asigură transpunerea efectivă în practică a angajamentelor politice la nivelul fotbalului european.

Atât **IFOP**, cât și **FIVB** au făcut obiectul unor reforme importante ca răspuns la episoadele anterioare de abuz. Acestea și-au actualizat codurile de protecție pentru a include definiții mai precise ale abaterilor, proceduri mai clare de raportare și investigare, precum și angajamente privind abordări axate pe cei afectați. Aceste cadre revizuite marchează o trecere semnificativă de la gestionarea reactivă a crizelor la planificarea proactivă a politicilor.

Politica de Protecție a **FIBA** se remarcă prin claritatea sa terminologică și prin definiția extinsă a persoanelor protejate, „*Participanți*” și „*Entități din baschet*”, depășind orientarea predominantă către minori. Documentul este structurat în jurul a patru piloni – toleranță zero, educație, identificarea încălcărilor și gestionarea riscurilor – și integrează principiile responsabilității instituționale. Este un cadru dinamic, revizuit periodic cu sprijinul Consiliului de Protecție, care permite FIBA să rămână aliniată la standardele internaționale și să promoveze o abordare bazată pe informațiile legate de traumă și pe supraviețuitor.

5. Mecanisme de raportare și structuri de investigare

Credibilitatea și eficiența sistemelor de protecție sunt strâns legate de conceperea și funcționarea mecanismelor lor de raportare și investigare. Aceste mecanisme trebuie să fie accesibile, independente, solide din punct de vedere procedural și sensibile la nevoile celor afectați. În toate jurisdicțiile și organizațiile revizuite în acest volum, se remarcă o gamă largă de modele – unele bine dezvoltate, altele aflate încă în proces de dezvoltare.

CIO a pus în aplicare un model de protecție specific evenimentului, mobilizând ofițeri de protecție instruiți la Jocurile Olimpice de Tineret. Acești ofițeri își desfășoară activitatea în temeiul unui protocol de raportare prestabilit și se coordonează îndeaproape cu autoritățile locale, cu federațiile internaționale și cu echipele de sprijin pentru sportivi. CIO a creat, de asemenea, ghiduri pentru comitetele olimpice naționale și federațiile internaționale pentru a reproduce aceste modele la nivel național, continental și internațional.

În **Statele Unite**, *Centrul pentru Sport Sigur din SUA* i s-a încredințat autonomie de investigare, competențe statutare și un mandat care acoperă abuzul sexual și cel mai grav abuz emoțional și fizic pentru sporturile olimpice și paralimpice din țară (deși unele organisme naționale de conducere își păstrează în continuare jurisdicția în alte cazuri semnificative de abuz). Procesul de investigare al UCSS include audieri ale martorilor și ale părților, examinarea rapoartelor confidențiale și opțiunea de arbitraj pentru persoanele reclamate. Centrul operează un sistem de gestionare a cazurilor sprijinit de profesioniști cu formare în domeniul practicii cu atenție față de impactul traumatic. De asemenea, Centrul administrează o bază centralizată de sancțiuni disciplinare pentru a informa publicul cu privire la situațiile în care persoanele din mișcările olimpice și paralimpice din SUA fac obiectul sancțiunilor. Site-ul Centrului, formularul de raportare online și colaborarea sporită cu părțile interesate creează mai multă transparență a procesului, cu scopul de a spori raportarea și încrederea sportivilor.

Canada a dezvoltat un sistem similar, caracterizat prin independența *Centrului Canadian pentru Etică în Sport* și a *Centrului de Soluționare a Litigiilor Sportive din Canada* față de organizațiile sportive. Această independență contribuie la creșterea imparțialității și la limitarea conflictelor de interese. Atât reclamanții, cât și persoanele reclamate beneficiază de garanții procedurale ample, inclusiv de ghiduri clare și de un proces structurat de apel. Sistemul sporește, de asemenea, transparența, responsabilitatea și confidențialitatea prin publicarea de rapoarte statistice și hotărâri arbitrale anonimizate, precum și prin menținerea unui registru public al sancțiunilor.

În **Australia**, *Integritatea de Sport Australian (SIA)* are competența asupra plângerilor care vizează în prezent sportivii cu vârsta sub 18 de ani și cazuri de discriminare pe baza unor caracteristici protejate. SIA oferă o structură cu un singur punct de contact, cu formulare standardizate de înregistrare pentru organizațiile sportive care au aderat la Cadrul Național de Integritate și are capacități de trimitere către autoritățile de protecție a copilului și poliție.

Deși mandatul SIA este definit în mod deliberat, acesta prezintă, de asemenea, oportunități valoroase de îmbunătățire a alinierii sistemului, de exemplu prin clarificarea căilor jurisdicționale atunci când organismele naționale de conducere în domeniul sportului au niveluri diferite de implicare în cadrul național de integritate și de consolidare a comunicării în ceea ce privește procesele de raportare inițială și căile de atac disponibile.

Mai multe federații internaționale au înființat unități și entități dedicate integrității sau protecției. De exemplu, **FIFA** și-a consolidat angajamentul de a proteja prin înființarea *Unității de sprijin pentru fotbalul sigur (Safe Football Support Unit – SFSU)*, o entitate autonomă care își desfășoară activitatea sub egida Fundației FIFA. Această inițiativă inovatoare urmărește să ofere în timp util ghiduri de specialitate celor afectați, victimelor și avertizorilor de integritate din ecosistemul fotbalului. SFSU funcționează ca o

cale independentă și confidențială de sprijin, oferind un spațiu sigur și imparțial unde persoanele fizice pot să solicite asistență. Scopul său principal este de a evalua și monitoriza în timp real incidentele de violență sau abuz din fotbal și de a oferi sprijin specializat. Deși nu este un organism de investigare, SFSU urmărește să consolideze, de la nivel local, acțiuni de sensibilizare adaptate la impactul traumatic și axate pe cei afectați. Atunci când este cazul și în conformitate cu Codul Disciplinar al FIFA, cu Codul Deontologic al FIFA și cu normele juridice relevante, unitatea poate, de asemenea, să furnizeze consiliere tehnică organismelor disciplinare și de etică, consolidând astfel răspunsurile instituționale. Prin urmare, SFSU joacă un rol dublu: sprijinirea persoanelor afectate de abuzuri și consolidarea echității procedurale și a responsabilității în cadrul structurilor de guvernare ale fotbalului.

FIBA a instituit un sistem pe mai multe niveluri de raportare și gestionare a cazurilor, cu un canal centralizat (site web și e-mail dedicat), completat de activitatea de protecție a SPOC-urilor în cadrul federațiilor naționale membre. Gestionarea cazurilor este încredințată Grupului de Gestionare a Cazurilor de Protecție, care funcționează în coordonare cu responsabilul cu integritatea, cu Grupul de Etică și cu Comitetul Disciplinar, asigurând astfel un echilibru între sprijinul acordat victimelor, confidențialitate și rigoarea procedurală. Posibilitatea ca FIBA să intervină direct în cazurile în care federațiile naționale nu sunt în măsură să acționeze în mod adecvat reprezintă un mecanism important de responsabilizare.

Uniunea Internațională Biathlon (UIF) și-a creat propriul mecanism de protecție în urma dezvoltărilor privind abuzurile și menține în prezent proceduri adaptate la impactul traumatic pentru înregistrarea și gestionarea cazurilor..

UEFA a elaborat un model bazat pe canale descentralizate de raportare, consolidat de o rețea de ofițeri naționali de protecție a copilului. Acești ofițeri sunt integrați în asociațiile naționale și acționează ca puncte de contact. În timpul concursurilor internaționale, UEFA impune prezența personalului de protecție la fața locului și a instituit mecanisme rapide pentru cazurile urgente. Instrumentele de raportare, inclusiv aplicațiile mobile și materialele multilingve, sunt concepute pentru a maximiza accesibilitatea în rândul diferitelor categorii de public.

În **toate federațiile sportive**, există oportunități valoroase de consolidare a sistemelor de protecție prin consolidarea percepției asupra independenței ofițerilor de protecție. Acest lucru poate contribui la consolidarea încrederii în rândul victimelor și al celor afectați, care, în caz contrar, ar putea fi reticenți în a raporta abuzurile în cadrul structurilor organizaționale existente. În plus, extinderea accesului la formare în cunoștință de cauză privind traumele pentru agenții de protecție ar urma să îi pregătească și mai mult pentru a răspunde într-un mod sensibil, centrat pe cei afectați și aliniat la cele mai bune practici internaționale.

Mai multe federații – inclusiv **World Rugby**, **FIG** și **FIVB** – au început să integreze sprijinul psihologic și traumatic în sistemele lor de raportare, inclusiv opțiuni de consiliere confidențială, programe de însoțire a celor afectați și termene clare pentru soluționarea cazurilor.

În pofida acestor inovații, există în continuare lacune importante. În **Spania**, de exemplu, mai multe părți au remarcat o incertitudine persistentă în ceea ce privește domeniul de aplicare și confidențialitatea mecanismelor de raportare. În unele federații, plângerile continuă să fie gestionate la nivel intern fără o independență suficientă, subminând atât încrederea, cât și rezultatele. Luate împreună, aceste experiențe sugerează că, deși s-au făcut progrese substanțiale, investiții suplimentare în transparență, independență instituțională, sensibilitate la traume și accesibilitate sunt esențiale pentru a se asigura că sistemele de protecție sunt nu numai disponibile, ci și fiabile și eficiente. Este esențial ca sistemele de investigare să fie

dezvoltate într-un cadru informat cu privire la traume, asigurând, în același timp, mecanisme adecvate de sprijin pentru victime și avertizori.

6. Formare, consolidarea capacităților și transformare culturală

Educația și consolidarea capacităților reprezintă piloni fundamentali ai oricărui sistem de protecție sustenabil. O analiză comparativă a inițiativelor întreprinse în diferite țări și federații evidențiază un consens din ce în ce mai mare privind necesitatea de a depăși simpla conștientizare și de a avansa către strategii de formare cuprinzătoare, integrate, care să transforme cultura organizațională și practica profesională.

CIO a inițiat procesul de stabilire a standardelor la nivel mondial în acest domeniu prin dezvoltarea Certificatului pentru Ofițeri de Protecție în Domeniul Sportului. Conceput în colaborare cu instituțiile academice și experți în protecție, acest program oferă formare aprofundată cu privire la aspectele juridice, psihologice și procedurale ale protecției. Scopul său nu este doar de a standardiza cunoștințele și practicile în cadrul Comitetelor Olimpice Naționale (CON) și Federațiilor Internaționale (FI), ci și de a promova învățarea reciprocă și de a construi o rețea internațională de profesioniști formați în domeniul protecției. CIO a sprijinit în continuare această activitate prin platforme online, seturi de instrumente practice și ghiduri multilingve adaptate la diferite contexte regionale și sportive.

Mai multe federații internaționale au integrat protecția în programele obligatorii de formare pentru antrenori, administratori și funcționari tehnici.

De exemplu, **FIVB** a integrat module de protecție în programele sale de acordare a licențelor, transformându-le într-o condiție prealabilă pentru certificarea profesională continuă. În mod similar, **World Rugby** impune formarea în protecție ca parte a standardelor sale minime pentru bunăstarea jucătorilor și organizarea competițiilor, corelând aceste cerințe cu sistemul său global de acreditare.

Un element inovator este cursul **FIBA Safeguarding Excellence – Single Point of Contact (SPOC)**, program de formare dedicat protejării punctelor focale din cadrul federațiilor naționale. Cursul, îmbogățit de setul de instrumente de protecție al FIBA, combină teoria și practica, îndrumând SPOC-urile în elaborarea planurilor de acțiune, a strategiilor de comunicare și a hărților de sesizare la nivel local. Această pedagogie pe mai multe niveluri se extinde la antrenori, arbitri, voluntari, părinți și jucători, promovând ideea că „protecția este responsabilitatea tuturor” și normalizând o abordare proactivă și culturală a protecției în baschet.

UEFA oferă un model cuprinzător de educație în protecție. Strategia sa de formare include o serie de formate de predare – module de învățare online, ateliere cu prezență fizică și sesiuni de informare specifice evenimentelor, adaptate diferitelor niveluri din ecosistemul fotbalului. UEFA s-a asigurat că materialele de formare să fie adaptate la contextele culturale și naționale, menținând în același timp armonizarea printr-o programă de învățământ centralizată. În mod esențial, formarea în materie de protecție este extinsă la arbitri, voluntari și personalul de sprijin, asigurându-se că principiile de protecție pătrund în întreaga structură operațională.

Sistemele naționale reflectă, de asemenea, o formalizare din ce în ce mai mare a cerințelor de formare. În **Italia**, recente legi privind reforma sportului impun garantarea educației pentru întregul personal care lucrează cu minori, punerea în aplicare fiind monitorizată de un observator național. **Portugalia** a introdus, în mod similar, obligații legale pentru formare, adesea furnizate prin intermediul federațiilor sportive în colaborare cu agențiile de stat. În ambele țări, protecția este din ce în ce mai integrată în cadrele naționale de educație a antrenorilor.

În **Canada**, cadrul UCCMS este însoțit de o infrastructură solidă de formare dezvoltată de diverse părți , inclusiv **Asociația Antrenorilor din Canada**, și include programe precum *Respect in Sport* și *Modulul de Formare în Domeniul Sportului Sigur*. Aceste instrumente, printre altele, sunt utilizate pe scară largă și oferă formate flexibile de acces, inclusiv compatibilitate mobilă și versiuni multilingve, extinzând astfel acoperirea către un public larg.

În **Statele Unite**, *Centrul American pentru Sport Sigur* (USCSS) solicită tuturor adulților participanți la sportul olimpic și paralimpic care se află în contact regulat cu minorii sau care au autoritate asupra minorilor să ia măsuri anuale de prevenire a abuzurilor și de reacție la acestea în cadrul programului SafeSport Core Training și furnizează, de asemenea, diverse alte resurse educaționale oferite în formate accesibile, în mai multe limbi și prin intermediul aplicației mobile SafeSport Ready.

Australia, sub coordonarea Integritatea SportivăAustralia (SIA), oferă formare adaptată în Cadrul Național de Integritate. Aceasta include studii de caz specifice sportului, module de protecție a copilului și ghiduri sectoriale pentru formatori și educatori. SIA promovează, de asemenea, dezvoltarea profesională continuă prin seminare online, activități de informare la nivelul comunității și parteneriate cu universități.

Acțiunile de promovare a atleților afectați au contribuit în mod semnificativ la remodelarea conținutului educațional și a modului de furnizare. Inițiative precum „*Nimic despre noi fără noi*” și „*Armata CELOR Afectați*” pun în prim-plan experiențele trăite ca resursă pedagogică esențială. Astfel de mișcări încurajează instituțiile să rămână receptive și orientate spre viitor, consolidând în același timp credibilitatea formării prin integrarea unor perspective diverse. Acestea pledează, de asemenea, pentru elaborarea în comun a programelor de învățământ și solicită metode de predare bazate pe traumele participanților, care să respecte siguranța lor psihologică. Expertiza experiențelor trăite de atleții afectați este esențială pentru a schimba cu adevărat cultura sportivă și pentru a întrerupe acceptarea abuzurilor în sport la nivel mondial.

Educația în materie de protecție nu este doar o chestiune tehnică; este, de asemenea, profund culturală. Concepte precum siguranța psihologică, încrederea relațională și integrarea, evidențiate în capitolele tematice ale acestui volum, au devenit esențiale pentru reimaginarea modului în care funcționează echipele, federațiile și organizațiile. Prin urmare, formarea nu se referă numai la transmiterea cunoștințelor, ci și la cultivarea unui mediu în care protecția este prioritară ca valoare, nu doar ca normă.

Efectul cumulativ al acestor inițiative este o trecere treptată, dar vizibilă, către o cultură a protecției integrată în practica de zi cu zi. Cu toate acestea, există în continuare provocări, în special în ceea ce privește implicarea antrenorilor și voluntarilor la nivel comunitar în contexte care nu dispun de resurse suficiente, precum și în ceea ce privește asigurarea prioritizării pe termen lung a programelor educaționale. Eliminarea acestor lacune va necesita investiții susținute, o coordonare pe mai multe niveluri și disponibilitatea de a avea în vedere protecția nu ca o obligație de conformitate, ci ca o misiune etică și pedagogică.

7. Evaluare, supraveghere și învățare instituțională

Protecția eficientă necesită nu numai politici și formare adecvată, ci și mecanisme solide de evaluare, supraveghere și învățare instituțională. Aceste elemente sunt esențiale pentru identificarea punctelor slabe, urmărirea progreselor și adaptarea practicilor pe baza provocărilor emergente și a feedbackului din partea părților. Dovezile comparative furnizate de sistemele naționale și de federațiile internaționale arată

o conștientizare din ce în ce mai mare a necesității unor circuite de monitorizare și feedback, deși punerea în aplicare variază considerabil.

CIO integrează indicatorii de protecție în cadrul mai larg de monitorizare a bunei guvernante. *Unitatea Mișcării Olimpice pentru Prevenirea Hărțuirii și a Abuzurilor în Sport* (Unitatea OM) încurajează comitetele olimpice naționale și federațiile internaționale să raporteze anual cu privire la punerea în aplicare a măsurilor de protecție. În plus, CIO evaluează desfășurarea și funcționarea ofițerilor de protecție la Jocurile Olimpice și la Jocurile Olimpice de Tineret, integrând aceste lecții în strategia sa globală.

În **Canada**, înainte ca *Centrul Canadian pentru Etică în Sport* (CCES) să preia administrarea *Programului Canadian pentru Sport Sigur*, Biroul Comisarului pentru Integritatea în Sport (OSIC), ca funcție independentă a *Centrului de Soluționare a Litigiilor în Domeniul Sportului din Canada* (SDRCC), a publicat date privind plângerile de protecție, termenele de soluționare și rezultatele procedurale. Aceste măsuri de transparență servesc atât ca mecanisme de responsabilizare, cât și ca instrumente pentru perfecționarea continuă a politicilor. Rapoartele anuale și datele statistice permit părților interesate să urmărească tendințele, să identifice tiparele de risc și să evalueze capacitatea de reacție instituțională. Se anticipează că aceste bune practici vor continua.

În **Australia**, cercetătorii abordează analiza prin intermediul modelului *Biermann*. Acest cadru analitic permite părților interesate să evalueze protecția prin cartografierea interdependenței părților, identificând situațiile în care strategiile se aliniază sau necesită ajustări și identificând lacunele în materie de reglementare și de politică. Modelul sprijină ajustările bazate pe dovezi și este considerat un instrument solid de a contribui la dialogul național privind reforma sistemului de integritate.

Portugalia și **Italia** au acordat prioritate evaluării protecției prin crearea unor observatoare naționale dedicate, care servesc drept centre de supraveghere, coordonare și învățare instituțională. Aceste observatoare au un mandat complex care include colectarea sistematică de date privind practicile de protecție, audituri independente ale politicilor, monitorizarea punerii în aplicare a formării și diseminarea bunelor practici bazate pe dovezi.

În **Italia**, *Observatorul Național pentru Protecția Minorilor în Sport* a fost introdus ca parte a unui pachet mai amplu de reforme legislative care au redefinit guvernanta sportului și au consolidat mecanismele de responsabilizare între federații și cluburi. Observatorul a adoptat ghiduri detaliate pe care asociațiile sportive trebuie să le urmeze în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor lor de protecție. În plus, aceste asociații au obligația legală de a raporta periodic observatorului cu privire la activitățile lor de protecție, la nivelurile lor de conformitate și la orice incidente sau măsuri corective luate. Această cerință de raportare consolidează supravegherea și asigură un flux continuu de date care să stea la baza strategiilor naționale de evaluare. Observatorul lucrează în strânsă colaborare cu rețeaua națională de combatere a violenței și cu serviciile de protecție a copilului pentru a asigura alinierea intersectorială și supravegherea cuprinzătoare.

În **Portugalia**, observatorul național funcționează sub auspiciile Institutului Portughez pentru Sport și Tineret (IPDJ) și menține parteneriate strategice cu diferite ministere, organisme sportive naționale și organizații ale societății civile. Aceasta publică anual rapoarte care prezintă date detaliate privind activitățile de protecție, nivelurile de conformitate și performanța instituțională, promovând astfel transparența și evaluarea comparativă între organizații. Observatorul oferă, de asemenea, asistență tehnică federațiilor în ceea ce privește elaborarea politicilor de protecție, efectuarea de revizui interne și respectarea standardelor naționale. Ambele observatoare reprezintă un model de învățare instituțională integrată, în care evaluarea nu este o funcție izolată, ci o parte integrantă și continuă a protecției

guvernanței. Activitatea lor ilustrează modul în care parteneriatele stat – sport pot consolida capacitatea operațională a organizațiilor sportive, pot alinia protecția cu obiectivele mai largi ale politicilor publice,

UEFA a elaborat un cadru dinamic de evaluare axat pe operațiunile sale de protecție în timpul turneeleor internaționale majore. Federația colectează feedback structurat din partea responsabililor cu protecția datelor, a funcționarilor de echipă și a sportivilor pentru a evalua eficacitatea canalelor de raportare, a protocoalelor de răspuns la cazuri și a serviciilor de sprijin. Acest model de evaluare specifică evenimentului nu numai că îmbunătățește învățarea în timp real, ci generează și informații comparative aplicabile în competițiile viitoare.

Alte exemple de învățare instituțională pot fi observate în federații precum **World Rugby** și **FIG**, care au lansat analize interne și au comandat audituri externe pentru a evalua sistemele lor de protecție. Aceste procese au condus la elaborarea unor planuri de acțiuni corective și la îmbunătățirea structurilor de protecție.

Cu toate acestea, în multe jurisdicții și organisme sportive persistă provocări semnificative. Datele privind protejarea plângerilor și a răspunsurilor rămân fragmentate, înregistrate în mod inconsecvent sau nu sunt puse la dispoziția publicului. Acest lucru limitează capacitatea părților interesate de a efectua comparații între jurisdicții sau de a evalua progresele înregistrate. În unele contexte, există o reticență de a se angaja în evaluări externe din cauza preocupărilor legate de reputație, a constrângerilor juridice sau a lipsei capacității instituționale.

Pentru a construi o cultură a protecției cu adevărat reactivă și responsabilă, este esențial să se acorde prioritate evaluării ca parte integrantă a dezvoltării organizaționale. Acest lucru necesită nu numai instrumente tehnice, ci și o tranziție culturală către transparență, respect și învățare bazată pe dovezi. Experiențele analizate în acest volum sugerează că acolo unde se acordă prioritate învățării instituționale, sistemele de protecție evoluează mai rapid, răspund mai eficient nevoilor celor afectați și se bucură de o mai mare încredere a părților interesate.

8. Reflecții comparative și inovații structurale

Analiza comparativă a contribuțiilor naționale și internaționale în materie de protecție evidențiază un peisaj dinamic și care evoluează rapid. În toate jurisdicțiile și organizațiile sportive, se dezvoltă o gamă largă de inovații structurale și reforme instituționale, semnalând apariția protecției ca domeniu de guvernanță de sine stătător în sport.

Una dintre cele mai remarcabile evoluții este crearea unor instituții de protecție independente.

Centrul pentru Sport Sigur din SUA (USCSS) și, în prezent, *Centrul Canadian pentru Etică în Sport (CCES)* reprezintă o abatere fundamentală de la modelele tradiționale de conformitate internă. Aceste organisme dețin competențe autonome de investigare și mențin mandate legale oficiale. Acestea au contribuit la standardizarea așteptărilor privind protecția în cadrul mai multor discipline sportive. Sistemele lor de gestionare a cazurilor, practicile de raportare publică și garanțiile procedurale definesc independența acestor instituții și sporesc transparența și încrederea în sport.

Importanța reglementărilor legislative este la fel de evidentă și în **Italia** și **Portugalia**, unde reformele de protecție au fost integrate în legislația națională în domeniul sportului. În ambele țări, inițiativele conduse de stat au catalizat restructurarea instituțională, obligând federațiile să adopte politici oficiale de protecție, să desemneze funcționari și să prezinte rapoarte periodice de conformitate. În **Italia**, acest mandat de stat este completat cu un mandat paralel din partea sectorului de sport, creând un cadru de cooperare în care

atât guvernanta de stat, cât și cea sportivă colaborează pentru a promova și a dezvolta politici solide de protecție. Acest lucru demonstrează modul în care angajamentul politic și juridic poate genera schimbări sistematice și poate asigura sustenabilitatea pe termen lung. Dezvoltări similare sunt vizibile în **Australia**, unde Integritatea pentru Sport Australian(SIA) funcționează ca o autoritate națională generală, cu atribuții atât de reglementare, cât și educative.

Structurile descentralizate, dar coordonate, oferă, de asemenea, modele promițătoare. Rețeaua de protecție a **UEFA**, formată din ofițeri de protecție desemnați în cadrul fiecărei federații naționale, ilustrează modul în care modelele de guvernanta federativă pot echilibra autonomia locală cu cea continentală. UEFA sprijină această rețea cu instrumente centralizate, module de formare și protocoale specifice turneelor care permit punerea în aplicare a măsurilor de protecție într-un mod armonizat, dar flexibil în întreaga Europă. **Comitetul Internațional Olimpic** (CIO) reflectă această logică printr-un cadru de standarde universale de protecție, încurajând în același timp punerea în aplicare adaptată de către Comitetele Olimpice Naționale și de către Federațiile Internaționale.

Inovațiile conduse de cei afectați constituie o forță transformatoare în mai multe contexte. **Regatul Unit** și **Statele Unite** au fost martorii intensificării mișcărilor de tipul celor menționate mai sus – „*Armata Celor Afectați*”, care acordă prioritate coproducției, cunoștințelor experimentale și reprezentării celor afectați în elaborarea politicilor și în educație. Aceste inițiative locale îndeamnă instituțiile să integreze experiența trăită nu numai ca mărturie, ci și ca sursă esențială de dezvoltare a sistemelor, legitimității politicilor, conținutului de formare și reflecție etică.

Cazul **FIBA** demonstrează modul în care o abordare integrată care combină obligațiile de reglementare, instrumentele educaționale și mecanismele de raportare poate servi drept model replicabil pentru alte federații internaționale. Capacitatea sa de a implica federațiile naționale cu instrumente practice și căi de dezvoltare subliniază modul în care protejarea poate deveni un angajament comun și integrat din punct de vedere cultural.

În **Germania**, protejarea este în prezent o componentă esențială a acreditării profesionale în domeniul sportului, legată direct de cadrele de asigurare a calității. Aceste inițiative garantează că protecția nu este transferată doar unui departament desemnat, ci devine o preocupare de zi cu zi pentru toate părțile interesate.

La fel de importante sunt inovațiile în procesele de investigare bazate pe impactul traumatic. **IBU**, **FIG** și **World Rugby** au făcut progrese semnificative în ceea ce privește alinierea procedurilor de investigare cu bunăstarea și independența celor afectați. Prin oferirea de sprijin psihologic, canale de raportare și adaptări procedurale care vizează reducerea retraumatizării, activitatea lor urmărește să asigure echilibrul dintre respectarea garanțiilor procedurale și empatie și demonstrează că integritatea juridică și siguranța emoțională nu se exclud reciproc.

Luată împreună, aceste exemple ilustrează faptul că protejarea nu mai este o funcție periferică sau reactivă. Aceasta evoluează către un sistem de guvernanta multidimensional, transnațional și bazat pe drepturi. Domeniul este definit din ce în ce mai mult prin aderarea sa la principiile independenței, integrării, transparenței și includerea experienței celor afectați în dezvoltarea sistemelor. Se conturează un sistem flexibil, dar solid din punct de vedere normativ, capabil să se adapteze la diverse contexte instituționale, rămânând totodată ancorat în valori comune de demnitate, siguranță și responsabilitate. Cele mai bune practici identificate în acest volum reprezintă o foaie de parcurs pentru elaboratorii de politici, liderii din domeniul sportului și profesioniștii din domeniul protecției angajați să transforme sportul într-un spațiu sigur și etic pentru toți. De asemenea, orice lacună dezvăluită oferă oportunități de

învățare, adaptare și consolidare a politicilor de protecție, asigurând îmbunătățirea continuă și eficiența pe termen lung.

9. Provocări și aspecte nerezolvate

În pofida gradului tot mai mare de sofisticare a cadrelor de protecție, numeroase provocări structurale și culturale continuă să împiedice implementarea lor deplină. Printre acestea se numără fragmentarea responsabilităților, în special în sistemele sportive federative sau descentralizate. În contexte precum **Belgia** și **Spania**, suprapunerea mandatelor între ministere, autorități regionale și federații sportive duc adesea la lacune de coordonare, la orientări contradictorii și la reducerea responsabilității. Absența unui lanț de comandă unificat în ceea ce privește guvernarea protecției subminează armonizarea și întârzie răspunsurile instituțiilor la abuzuri.

Cooperarea orizontală dintre organismele sportive, agențiile de protecție a copilului, serviciile de sănătate și autoritățile de aplicare a legii este tot mai recunoscută ca element-cheie al unei protecții eficiente. În mod încurajator, unele țări, cum ar fi **Canada**, **Germania** și **Italia**, au instituit deja protocoale între agenții și mecanisme de sesizare, oferind modele care pot fi extinse. Consolidarea unei astfel de colaborări între mai multe jurisdicții reprezintă o oportunitate semnificativă pentru dezvoltarea unor răspunsuri multidisciplinare și integrate în domeniul protecției. Constrângerile financiare agravează și mai mult aceste probleme, în special la nivel local.

Adesea, cluburile mici și asociațiile locale nu dispun de resursele necesare pentru a remunera agenții de protecție, pentru a desfășura cursuri de formare periodice sau pentru a dezvolta canale de raportare accesibile. Această disparitate în materie de resurse poate duce la o protecție inegală a copiilor și a persoanelor vulnerabile, în funcție de sport, regiune sau nivel de joc. În dezvoltarea sistemelor sportive, aceste inegalități sunt adesea accentuate de infrastructura tehnologică limitată, de sprijinul lingvistic insuficient și de deficitul de personal calificat.

O modalitate de a atenua aceste inegalități este corelarea finanțării cu obligațiile de protecție, o strategie adoptată din ce în ce mai mult în anumite jurisdicții. În **Regatul Unit**, cerințele de formare în domeniul protecției este strâns legată mai degrabă de condițiile de obținere a finanțării publice sau fonduri provenite din loterie, nu doar de procesele interne de asigurare a calității. De exemplu, *Sport England* și *UK Sport* solicită organizațiilor finanțate să demonstreze că tot personalul relevant și toți voluntarii au urmat cursuri de formare aprobate în materie de protecție și să păstreze dovezile de finalizare a acestora ca parte a auditurilor de conformitate.

Rezistența culturală rămâne unul dintre cele mai persistente obstacole în calea implementării protecției. În diferite organizații, protecția continuă să fie considerată mai degrabă o obligație birocratică decât o responsabilitate etică de bază. Scandalurile de mare vizibilitate, larg răspândite în presă, au consolidat percepțiile privind negarea instituțională și capacitatea de apărare, precum și reticența de a plasa protecția sportivilor și a celor afectați în centrul priorităților organizaționale.

Angajamentul conducerii este un alt factor important. Acolo unde conducerea susține în mod activ protecția prin planificare strategică, alocarea resurselor și promovare publică, implementarea este, de regulă, mai eficientă și sustenabilă. Cu toate acestea, în absența unui astfel de angajament, politicile rămân adesea superficiale sau pur formale. Discrepanța dintre adoptarea formală și practica efectivă continuă să fie un punct vulnerabil major în multe contexte.

Abordarea acestor probleme nesoluționate va necesita o combinație de strategii juridice, culturale, financiare și organizaționale. De asemenea, va fi nevoie de investiții mai mari în monitorizarea, evaluarea

și implicarea celor afectați, pentru a se asigura că protecția evoluează de la o obligație politică publică la o practică instituțională.

10. Recomandări pentru armonizare și dezvoltare viitoare

Pe baza analizei comparative a modelelor instituționale, a cadrelor juridice și a practicilor la nivel operațional, se conturează o serie de recomandări strategice menite să ghideze dezvoltarea viitoare și armonizarea politicilor de protecție în sport.

În primul rând, armonizarea necesită codificarea unor **standarde minime obligatorii de protecție**. În prezent, protecția rămâne inegală: unele sisteme impun o formare riguroasă și audituri de conformitate, în timp ce altele se bazează pe orientări voluntare, cu o aplicare redusă sau inexistentă. Pentru a elimina aceste lacune, standardele internaționale ar trebui să se bazeze pe principiile drepturilor omului și transpuse în **obligații concrete**. Acestea ar include, cel puțin, cerința ca toți antrenorii, voluntarii și personalul să finalizeze o formare acreditată în domeniul protecției, ca o condiție pentru acordarea de licențe sau pentru afilierea la club; instituirea unor **canale de raportare independente și accesibile**, disponibile în mai multe limbi și fără conflicte de interese; și monitorizarea periodică a conformității, cu sancțiuni proporționale, cum ar fi retragerea finanțării sau excluderea din competiție a organizațiilor care nu îndeplinesc obligațiile de protecție.

Organizațiile internaționale, cum ar fi Comitetul Olimpic Internațional (CIO), Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și **Uniunea Europeană**, precum și principalele federații internaționale sunt bine poziționate pentru a conduce acest proces prin corelarea recunoașterii și a sprijinului financiar cu garantarea conformității. Rolul lor nu este doar de a formula principii generale, ci și de a se asigura că standardele obligatorii sunt monitorizate, puse în aplicare și adaptabile la diverse sisteme juridice, garantând în același timp protecția de bază.

În al doilea rând, protecția trebuie să fie ancorată în independența instituțională. Țări precum **Canada** și **Statele Unite ale Americii** au demonstrat valoarea unor entități independente de protecție, cum ar fi *Centrul pentru Sport Sigur din SUA* și *Biroul Comisarului pentru Integritatea în Sport* (OSIC) și *Centrul Canadian pentru Etică în Sport* (CCES) – care au atât autonomie, cât și autoritate de anchetă. Explorarea adaptărilor acestor modele la nivel național și internațional, cu resurse adecvate și mandat legal, este esențială pentru consolidarea încrederii și a integrității procedurale.

În al treilea rând, ar trebui să se acorde prioritate includerii celor afectați în toate etapele de guvernare a protecției - dezvoltarea sistemelor de guvernare, elaborarea politicilor, formarea, punerea în aplicare și evaluarea. Experiența inițiativelor conduse de cei afectați în Regatul Unit și în Statele Unite, inclusiv „*Armata Celor Afectați*” menționată mai sus și „*Nimic despre noi fără noi*”, ilustrează legitimitatea sporită și perspectiva transformatoare care rezultă din integrarea experienței trăite în practica instituțională printr-o abordare cuprinzătoare, sensibilă.

În al patrulea rând, standardele de formare ar trebui armonizate și integrate în parcursurile de educație sportivă la toate rolurile și nivelurile. Certificarea de protecție la nivel global oferită de CIO, integrarea educației formatorilor FIVB și modelele naționale din **Australia**, **Regatul Unit** și **SUA** ilustrează primele exemple de dezvoltare standardizată și adaptată la context. Formarea ar trebui să includă nu numai orientări tehnice, ci și competențe culturale și metodologii bazate pe cunoașterea traumelor. Pentru a asigura comparabilitatea și recunoașterea reciprocă între țări și organizații, ar trebui luată în considerare adoptarea unui cadru comun de formare în materie de protecție, similar *Cadrului European Comun de Referință Pentru Limbi* (CEFR) la nivel european. Un astfel de cadru ar defini niveluri progresive de competență în protecție (de la conștientizare la expertiză avansată), ar stabili descrieri comune ale

cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor și ar permite recunoașterea transparentă a calificărilor în diversele contexte sportive la nivel mondial. Acest lucru ar sprijini mobilitatea, armonizarea și asigurarea calității în protejarea educației, rămânând totodată suficient de flexibil pentru a se adapta la realitățile culturale și instituționale locale.

În al cincilea rând, sunt necesare investiții mai puternice în colectarea datelor, evaluarea politicilor și raportarea publică transparentă. Observatoarele din **Portugalia** și **Italia**, statisticile anonimizate din **Canada** și aplicarea de către **Australia** a modelului *Biermann* demonstrează modul în care monitorizarea și evaluarea pot sta la baza revizuirii politicilor bazate pe date concrete. Platformele regionale și internaționale pentru învățarea reciprocă, cum ar fi cele facilitate de **CIO** și **UEFA**, ar trebui extinse pentru a sprijini analiza comparativă, schimbul de bune practici și soluționarea colaborativă a problemelor.

În cele din urmă, protejarea trebuie să fie pe deplin integrată în cadrele mai ample de integritate și de bună guvernanta ale sportului. Acest lucru necesită integrarea standardelor de protecție în criteriile de finanțare, în evaluările performanței și în auditurile de guvernanta. Protejarea nu ar mai trebui tratată ca o funcție auxiliară, ci ca un factor determinant de bază al legitimității instituționale și ca parte integrantă din cultura sportivă.

Calea de urmat este atât complexă, cât și urgentă. Acesta solicită consolidarea eforturilor fragmentate, extinderea modelelor de succes și dezvoltarea unor sisteme favorabile integrării, transparente și solide din punct de vedere juridic. Prin punerea în aplicare a acestor recomandări, organizațiile sportive se pot asigura că protejarea nu este doar o obligație de conformitate, ci un pilon fundamental al guvernantei sportive etice, reziliente și bazate pe drepturi.

11. De la protecție la responsabilizare

Protecția în sport a suferit o transformare conceptuală și structurală profundă. Odată considerată o preocupare îndepărtată, aceasta este acum recunoscută ca un pilon fundamental al guvernantei etice, al legitimității instituționale și al bunăstării atleților. Sistemele naționale și federațiile internaționale examinate în acest volum arată că protecția nu mai este definită exclusiv prin respectarea reglementărilor sau prin reducerea riscurilor. Mai degrabă, a apărut ca un cadru multidimensional bazat pe drepturile omului, integrare, responsabilitate și conștientizare. Deși mai sunt multe de făcut, aceste sisteme încep să se concentreze asupra protecției într-un mod care să întrerupă și să prevină abuzurile în sport.

Exemplele cele mai promițătoare, fie că provin de la instituții independente din America de Nord, de la rețele federative din Europa sau de la mișcări conduse de cei afectați, demonstrează că o protecție semnificativă necesită independență structurală, coordonare intersectorială, inovare educațională, conducere susținută și aderarea la principiile drepturilor omului și ale îngrijirii bazate pe informații despre traume. Aceasta necesită, de asemenea, o schimbare culturală fundamentală: de la modele ierarhice de control la modele participative de îngrijire, în care toate părțile interesate – în special cele mai vulnerabile – sunt considerate titulari de drepturi depline și beneficiază de reprezentare.

Călătoria este complexă, inegală și continuă. Cu toate acestea, ea este ghidată din ce în ce mai mult de un orizont normativ comun: crearea unor medii sigure, favorabile integrării și centrate pe drepturi în care sportul să își poată îndeplini cele mai înalte aspirații sociale și etice. În toate jurisdicțiile, observăm o convergență din ce în ce mai mare în jurul principiilor-cheie, cum ar fi transparența, focalizare pe nevoile celor afectați și învățarea instituțională, care remodelează modul în care protejarea este conceptualizată și operaționalizată.

Este important de remarcat faptul că impulsul nu este doar de sus în jos. Promovarea la nivel local, leadershipul celor afectați și educația între colegi catalizează schimbarea din interior. La fel de importantă este includerea semnificativă a părților locale și a profesioniștilor din prima linie cu expertiză în medicină, psihologie, pedagogie și asistență socială. Aceste persoane aduc informații esențiale, sensibile la context, care îmbogățesc cadrele de protecție și le sporesc capacitatea de a răspunde la diverse forme de vătămare. Cunoștințele interdisciplinare ale acestora contribuie la asigurarea faptului că intervențiile de protecție sunt nu numai solide din punct de vedere procedural, ci și adaptate emoțional și din punct de vedere al dezvoltării la nevoile copiilor și ale adulților vulnerabili. Includerea sportivilor, antrenorilor și a practicienilor din cadrul comunității în conceperea și punerea în aplicare în comun a măsurilor de protecție asigură faptul că reformele nu sunt doar legitime, relevante din punct de vedere cultural, dar și durabile.

După cum arată acest volum, protecția nu este un punct final, ci o practică vie – una care evoluează în funcție de context, se aprofundează prin reflecție și se consolidează prin colaborare. Direcția este clară: către o cultură globală a protecției, în care protecția nu este o excepție, ci regula generală, iar sportul devine un domeniu al demnității, încrederii și responsabilizării tuturor participanților. Prin adoptarea acestei viziuni, sportul poate depăși simpla prevenire a prejudiciilor și se poate transforma într-o forță activă pentru reziliență, echitate și dezvoltare umană.

12. Angajamente și priorități pentru acțiunile viitoare

Pentru a promova cultura protecției în sport, sunt identificate următoarele 10 priorități esențiale pentru acțiuni imediate și susținute:

- **Elaborarea unor standarde transnaționale clare și comune pentru protejarea acestora**, care să se aplice în toate sporturile și țările, respectând în același timp culturile și sistemele locale.
- **Sprijinirea organismelor independente** de protecție care pot acționa în mod echitabil, ascultarea celor afectați și investigarea preocupărilor fără presiuni din partea organizațiilor sportive.
- **Implicarea semnificativă a celor afectați** în elaborarea politicilor, a formării și a deciziilor.
- **Garantarea formării** pe care trebuie să o aibă toată lumea în sport – de la antrenori și voluntari la sportivi, manageri și arbitri – astfel încât protecția să devină parte a practicii de zi cu zi.
- **Colectarea și transmiterea de date relevante** pentru a înțelege ce funcționează, ce nu și unde este nevoie de ajutor, cu transparență față de public.
- **Asigurarea că asociațiile locale**, în special cluburile mai mici, primesc **sprijin financiar și organizațional** specific, astfel încât să poată angaja ofițeri de protecție, să ofere cursuri de formare de înaltă calitate și să pună în aplicare sisteme sigure și solide de raportare și evaluare a riscurilor.
- **Consolidarea colaborării intersectoriale**, conectând părțile interesate din domeniul sportului cu școlile, familiile, comunitățile locale, serviciile de sănătate și agențiile de protecție a copilului pentru a răspunde mai bine atunci când abordează problemele de integritate, prevenire și protecție.
- **Integrarea protecției în criteriile de evaluare a performanței și guvernantei**, corelându-l cu finanțarea, cu evaluările performanței și cu buna guvernare.

- **Promovarea învățării continue și a îmbunătățirii constante**, prin ascultarea profesioniștilor de pe teren, utilizarea cercetării și schimbul de experiență între țări.
- **Promovarea cercetării, a proiectelor și a studiilor privind protejarea**, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, și sprijinirea evenimentelor publice – cum ar fi conferințe, ateliere sau grupuri de dezbateri – organizate în mod ideal în paralel cu evenimente sportive majore. Aceste momente contribuie la creșterea gradului de conștientizare, la evidențierea problemei și la generarea unui impuls pentru schimbare.

